

Nr 38.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 6 juni 1925 (nr 179) om ersättning till polisman för skada å kläder.

Genom en den 8 april 1953 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 202, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag

angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 6 juni 1925 (nr 179) om ersättning till polisman för skada å kläder.

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 6 juni 1925 om ersättning till polisman för skada å kläder¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse:)

1 §.

Har polisman fått sina kläder sönderrivna eller eljest skadade under utövning av polistjänst, *därunder inbegripen, vad angår polisman, som är anställd i polisdistrikt å landsbygden, jämväl handräkningsverksamhet, äge rätt till ersättning härför.* Ersättningen skall gäldas av statsverket eller, om polismannen jämlikt 2, 5 eller 6 § lagen om polisväsendet i riket är anställd i polisdistrikt, *vilket utgöres av stad eller av köping, som enligt särskild bestämmelse är pliktig att bekosta för köpingen erforderlig*

(Föreslagen lydelse:)

1 §.

Har polisman under utövning av polistjänst fått sina kläder sönderrivna eller eljest skadade, *är han berättigad till ersättning härför. Beträffande polisman, som är anställd i polisdistrikt vari ingår köping eller landskommun eller del därav, inbegripes under polistjänst även handräkningsverksamhet.*

Ersättningen skall gäldas av statsverket eller, om polismannen jämlikt 2, 5 eller 6 § lagen om polisväsendet i riket är anställd i polisdistrikt, *som icke är berättigat till statsbidrag jämlikt 15 § 2 mom.*

¹ Senaste lydelse av 1 §, se SFS 1942: 710.

polispersonal, samt skadan ej inträffade under tjänstgöring, som polismannen jämlikt 5 eller 6 § *sagda lag* haft att fullgöra utom det område, för vilket han är anställd, av polisdistriktet. Ersättning till polisman, som är anställd i polisdistrikt, där statsverket övertagit skyldigheten att sörja för polisverksamhetens upprätthållande, skall dock alltid utgå av statsmedel.

nämnda lag, samt skadan ej inträffade under tjänstgöring, som polismannen jämlikt 5 eller 6 § *eller 7 § 1 mom. andra stycket samma lag* haft att fullgöra utom det område, för vilket han är anställd, av polisdistriktet. Ersättning till polisman, som är anställd i polisdistrikt, där statsverket övertagit skyldigheten att sörja för polisverksamhetens upprätthållande, skall dock alltid utgå av statsmedel.

Länsstyrelsen bestämme — — — — — och värde.

Beslut om — — — — — tillhandahållas ersättningsökanden.

Denna lag träder i kraft den dag
Konungen förordnar.

I fråga om de i propositionen anförda skälen får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I lagen den 6 juni 1925 om ersättning till polisman för skada å kläder (i fortsättningen kallad ersättningslagen) stadgas rätt för polisman, som under utövning av polistjänst fått sina kläder sönderrivna eller eljest skadade, att erhålla ersättning härför. Om polismannen är anställd i polisdistrikt, som utgöres av stad eller köping, ankommer det i regel på polisdistriktet att betala ersättningen. I andra fall vilar ersättningskyldigheten på statsverket.

Ersättningslagen har tillkommit samtidigt med lagen den 6 juni 1925 (nr 170) om polisväsendet i riket (här kallad polislagen) och är grundad på den ordning, som gäller enligt denna lag.

Genom proposition nr 168 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag angående ändring i polislagen m. m. Förslaget avser vissa reformer bl. a. ifråga om reglerna för indelning i polisdistrikt och beträffande statsbidragsgrunderna. Om förslaget vinner riksdagens bifall, synes vissa ändringar böra vidtagas även i ersättningslagen, vilken är av allmän civillags natur.

Föredragande departementschefen, statsrådet Hedlund, har vid lagrådsremissen anfört följande:

»Enligt de i propositionen nr 168/1953 föreslagna ändringarna i polislagen

skall som förut nämnts allmänt statsbidrag utgå ej blott såsom hittills till polisdistrikt bestående av ren landsbygd utan även till vissa städer, nämligen sådana som den 1 januari 1953 hade mindre än 10 000 invånare (jämta efter särskilt beslut av Kungl. Maj:t även annan stad) samt till alla köpingar. För nämnda städer och för köpingarna öppnas vidare möjlighet att bilda gemensamt polisdistrikt med andra delar av samma landsfiskalsdistrikt. Om denna ändring genomföres, kommer alltså framdeles att kunna bildas gemensamma polisdistrikt, som består av städer, köpingar och landskommuner i olika kombinationer, exempelvis en stad och en eller flera landskommuner, en stad och en köping etc. En stad, som icke är berättigad till allmänt statsbidrag, kommer icke att kunna ingå i gemensamt polisdistrikt. Däremot kan ett polisdistrikt komma att bestå av en del, för vilken statsbidrag skall utgå med 50 procent, och en del, för vilken bidraget skall utgå med endast 25 procent.

Vid avgörandet av frågan, på vad sätt ersättningslagen skall anpassas efter de nu föreslagna ändringarna i polislagen, måste utgångspunkten enligt min mening vara, att för varje polisdistrikt bör gälla enhetliga regler om huruvida staten eller polisdistriktet skall betala uppkommande ersättningar. Därest olika regler skulle gälla för skilda delar av samma distrikt, skulle detta vid tillämpningen leda till stora praktiska svårigheter. Jag anser, att den enklaste och bäst motiverade lösningen uppnås, om man bibehåller sambandet med statsbidragsreglerna och låter endast sådant polisdistrikt, som icke är berättigat till statsbidrag jämlikt 15 § 2 mom. polislagen, svara för ersättningar av ifrågavarande slag. Detta skulle medföra, att kretsen av de polismän, som för skada på kläder blir berättigade till ersättning av statsverket, ökas med omkring 800 man, anställda i 62 mindre städer och 86 köpingar.

Även i ett annat hänseende torde ersättningslagen nu böra undergå saklig ändring. Genom lag den 16 september 1932 infördes i 7 § 1 mom. andra stycket polislagen en bestämmelse enligt vilken Kungl. Maj:t, då utomordentliga omständigheter därtill föranleder, äger förordna att polispersonal i städer och köpingar får användas för polisverksamhet utom anställningsområdet. Någon föreskrift om att detta fall i ersättningshänseende skulle bedömas lika med polispersonals tjänstgöring enligt 5 eller 6 § polislagen utanför anställningsområdet intogs emellertid icke i ersättningslagen. I det genom propositionen nr 168/1953 framlagda förslaget till ändring av polislagen har möjligheten enligt 7 § 1 mom. andra stycket polislagen att använda icke statsunderstödd polis utanför anställningsområdet ytterligare utbyggt genom att länsstyrelserna tillerkänts viss befogenhet därtill. Då det får anses överensstämma med vad som förutsattes vid ersättningslagens tillkomst att ersättning för skada å kläder, som uppstått under sådan tjänstgöring utanför området för anställningen, skall gäldas av statsverket, torde stadgande härom böra intagas i ersättningslagen.

De föreslagna ändringarna i polislagen föranleder i övrigt vissa redaktionella jämkningar av ersättningslagen.

Ändringarna i polislagen avses skola träda i kraft å dag som Kungl. Maj:t bestämmer. Detsamma bör gälla i fråga om de nu förordade ändringarna i ersättningslagen.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet. Propositionen nr 168 jämte i anledning därav väckta motioner har behandlats av sammansatt stats- och första lagutskott. I sitt utlåtande nr 11 har detta utskott hemställt om bifall till det genom nämnda proposition framlagda förslaget till lag angående ändring i polislagen m. m.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det i förevarande proposition framlagda förslaget och får alltså hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 202.

Stockholm den 12 maj 1953.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Branting, Olofsson, Lindblom, Lundgren, Lindgren och John Johansson;

från andra kammaren: herrar Rylander, Lindberg, Landgren, Skoglund i Umeå, Norrby och Andersson i Björkäng.
